

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: बियुडी-२०१९/प्र.क्र.९६/२०१९/२५,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक: ०१ ऑगस्ट, २०१९

- वाचा -** १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३, दि.८/७/२०१९.
२) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक समक्रमांक दि.९.७.२०१९

परिपत्रक

वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन परिपत्रकास अनुसरून सामान्य प्रशासन विभागाचे दि.९.७.२०१९ अन्वये परिपत्रक यापूर्वी ई-मेलद्वारे निर्गमित करण्यात आले आहे. सदर परिपत्रकांचे कृपया अवलोकन करावे.

२. सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षाकरीता, मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदीपैकी प्रथम नऊमाहीकरीता (डिसेंबर, २०१९ अखेर) वित्त विभागाकडून उपलब्ध अनुदान दि.९.७.२०१९ च्या परिपत्रकाद्वारे अनुदानाशी संबंधित सह/उप सचिवांच्या स्वाधीन करण्यात आले आहे.

३. दि.८.७.२०१९ च्या वित्त विभागाच्या परिपत्रकानुसार सदर अनुदानाचे मासिक निधी विवरणपत्र (Cash Flow) संबंधित कार्यासनांकडून प्राप्त झाल्यानंतर सन २०१९-२० करीता आवश्यक असणारा अनिवार्य व कार्यक्रमांवरील खर्च याबाबतचा अर्थसंकल्पीय निधी, वित्त विभागाने दिलेल्या सुविधेनुसार अर्थसंकल्पीय अंदाज, वाटप आणि संनियंत्रण प्रणालीद्वारे (बीम्स) वितरणासाठी उपलब्ध केला जाईल. याप्रमाणे दि.९.७.२०१९ च्या परिपत्रकान्वये कळविण्यात आले आहे.

४. चालू आर्थिक वर्षात प्राप्त होणाऱ्या वित्तीय तरतूदीसंदर्भात अर्थसंकल्पीय तरतूदी खर्च करताना विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्याबाबत खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत. त्याचे सर्व संबंधित नियंत्रण अधिकारी व प्रशासकीय कार्यासनांनी पालन करावे. तसेच सर्व प्रशासकीय कार्यासनांनी त्यांचे अधिनस्त कार्यालयांकडून त्याचे पालन होईल याबाबत कृपया दक्षता घ्यावी.

१. चालू आर्थिक वर्षातील, एकूण मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदीपैकी वित्त विभागाने, ६० टक्केच्या मर्यादेत, (डिसेंबर, २०१९ अखेर पर्यंत) तरतूद BEAMS वर उपलब्ध करून दिली आहे.
२. डिसेंबर, २०१९ अखेरपर्यंत ६० टक्केच्या मर्यादेत उपलब्ध तरतूदीपैकी, सर्व संबंधित प्रशासकीय कार्यासनांना, यापूर्वी लेखानुदानाने उपलब्ध करून दिलेली (एप्रिल ते जुलै, २०१९) तरतूद वजा करून, उर्वरित तरतूद, ऑगस्ट ते डिसेंबर, २०१९ या कालावधीकरिता, सर्व संबंधित प्रशासकीय कार्यासनांनी, मासिक निधी वितरण विवरणपत्रात (Cash Flow) मागणी करणे आवश्यक आहे.
३. सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व प्रशासकीय कार्यासनांनी अधिनस्त कार्यालयांना मासिक निधी वितरण विवरणपत्रानुसार निधी उपलब्ध करून देताना प्रत्येक तिमाहीनंतर झालेल्या खर्चाची माहिती, तसेच झालेल्या खर्चाचा ताळमेळ संबंधित (अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालय, महालेखापाल कार्यालय, मुंबई व महालेखापाल कार्यालय, नागपूर) कार्यालयाकडून घेऊन, खर्चमेळ पूर्णतेचे प्रमाणपत्र (Reconciliation Completion Certificate) नियंत्रण अधिकारी यांनी सादर करावे.

४. यासंदर्भात नियंत्रण अधिकारी यांनी तिमाही खर्चमेळ वेळेत अधिनस्त कार्यासनांकडून/ कार्यालयांकडून केला जात आहे, याबाबत त्यांचेस्तरावरून शहानिशा करण्याची जबाबदारी संबंधित नियंत्रण अधिकार्यांची राहिल.
५. नियंत्रण अधिकारी, तसेच संबंधित प्रशासकीय कार्यासने व त्यांचे अधिनस्त कार्यालये, यांना प्रत्येक लेखाशीर्षाखाली वेतनविषयक खर्च वगळता, उर्वरित बाबींचा खर्च आर्थिक वर्षाचे कालावधीत समप्रमाणात केला जात नाही, असे निदर्शनास आणण्यात येत आहे. त्यामुळे निधी उपलब्ध असूनही प्रक्रियेअभावी तो खर्च करता येत नाही. परिणामी बहुतांश तरतूदी वर्षभर अखर्चित राहतात व वर्षअखेरीस पुरेशा तयारीशिवाय खर्च केला जातो.
६. दरवर्षी २५ टक्के पेक्षा जास्त अर्थसंकल्पीत तरतूद आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात खर्च होत असल्याची बाब वित्त विभागाने निदर्शनास आणलेली असल्याने वित्तीय शिस्तीचे पालन केले जात नाही. याबाबतही नाराजी व्यक्त केलेली आहे. परिणामी, विकास कार्यक्रमांची प्रगती राखली जात नाही. त्यामुळे सन २०१९-२० या वर्षासाठी प्रशासकीय कार्यासनांनी खर्चाचे प्रमाण योग्यरित्या नियोजित करावे. वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात प्रमाणाबाहेर खर्च (Rush of Expenditure) होणार नाही याची दक्षता नियंत्रण अधिकार्यांनी घ्यावी व तशा सूचना अधिनस्त कार्यासनांना/कार्यालयांना देण्यात याव्यात. याबाबत आर्थिक अनियमितता झाल्यास त्याची जबाबदारी नियंत्रण अधिकारी यांची राहिल.
७. सामान्य प्रशासन विभागाच्या मागणी क्र.ए-१० खालील ७६१०- अन्य अधिकारी/कर्मचारी यांना अग्रीमे यासंदर्भातील, ७६१०१३७९ अन्य अधिकारी कर्मचारी यांच्या करिता घरबांधणी अग्रीमे, ७६१०१३९७-अन्य अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकरिता मोटार वाहन खरेदी अग्रीमे व ७६१०१७९१ अन्य अधिकारी कर्मचारी यांच्याकरिता संगणक अग्रीमे या लेखाशीर्षाखाली विभागातील सर्व प्रशासकीय कार्यासनांना त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयांच्या अग्रीम मागणी अर्जानुषंगाने तरतूद उपलब्ध करून दिली जाते.
८. अग्रीमाची तरतूद उपलब्ध करून देताना, त्यांना यापूर्वी उपलब्ध करून दिलेल्या अग्रीमानुषंगाने आहरण व संवितरण अधिकारी संकेतांक, देयक क्रमांक व दिनांक इ. माहिती सादर केल्याशिवाय पुढील तरतूद उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही. या अटीच्या अधीन अग्रीमाची तरतूद उपलब्ध करून देण्यात येते.
९. मात्र, बऱ्याच प्रशासकीय कार्यासनांकडून वरील माहिती उपलब्ध करून दिली जात नाही. त्यामुळे यासंदर्भातील पुढील विहित कार्यवाही करणे अर्थसंकल्प शाखेस शक्य होत नाही.
१०. मागणी क्र.ए-१० खालील ७६१०- अन्य शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना अग्रीमे यासंदर्भातील तरतूदी अर्थसंकल्प कार्यासनांकडून उपलब्ध करून देण्यात आल्यानंतर, संबंधित प्रशासकीय कार्यासनांकडून अ.क्र. ९ येथील माहिती प्राप्त न झाल्यास, सदर लेखाशीर्षाखालील तरतूद वितरणासाठी उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी
११. बऱ्याच प्रशासकीय कार्यासनांकडील अर्थसंकल्पीय तरतूदीच्या अनुषंगाने संक्षिप्त देयकांची तपशीलवार देयके (pending ac/dc bills) तसेच उपयोगिता प्रमाणपत्रे प्रलंबित आहेत. विहित कार्यपद्धतीस अनुसरून, प्रलंबित तपशीलवार देयके एक महिन्याच्या आत व उपयोगिता प्रमाणपत्रे तीन महिन्याच्या आत निकाली काढणे, बंधनकारक आहे. तरीही बऱ्याच प्रशासकीय कार्यासनांकडील प्रलंबित तपशीलवार देयके व उपयोगिता प्रमाणपत्रे किमान एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीपासून तर काही कार्यासनांकडील २० वर्षापेक्षा जास्त कालावधीपासून प्रलंबित आहेत. ही अत्यंत गंभीर बाब असून प्रलंबित तपशीलवार देयकांच्या

बाबतीत वित्त विभागाने दि.८.७.२०१९ च्या शासन परिपत्रकान्वये, ज्या लेखाशीर्षाखाली जुनी तपशीलवार देयके प्रलंबित आहेत, अशा देयकांचा निपटारा केल्याशिवाय त्या लेखाशीर्षाखालील निधी वित्त विभागाच्या सहमतीशिवाय आहरीत करू नये. याप्रमाणे केलेल्या सूचना लक्षात घेता, यापुढे तपशीलवार देयकांचा संपूर्ण निपटारा करून, निपटारा प्रमाणपत्र महालेखापाल कार्यालयाकडून प्राप्त करून घेण्यात आले असल्याची खात्री संबंधितांनी करावी. तदनंतरच निपटारा प्रमाणपत्रासह निधी वितरणाचे प्रस्ताव अर्थसंकल्प शाखेस सादर करावे.

१२. उपरोक्त अटी व शर्ती बरोबरच, खर्च करताना राज्य शासनाची कार्य नियमावली, वित्तीय नियमावली व सर्व अटी/शर्तीचे पालन करणे, ही सर्व प्रशासकीय कार्यासनांची जबाबदारी राहिल.

५. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१९०८०१११४९१२५००७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उ. म. मदन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. अपर मुख्य सचिव (सेवा) यांचे स्वीय सहाय्यक, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. अपर मुख्य सचिव (प्र. सु. व र. व का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. प्रधान सचिव व मुख्य राजशिष्टाचार अधिकारी यांचे स्वीय सहाय्यक, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. प्रधान सचिव (विमानचालन/वि.चौ.अ.-१) यांचे स्वीय सहाय्यक सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. प्रधान सचिव माहिती व तंत्रज्ञान यांचे स्वीय सहाय्यक, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
६. प्रधान सचिव व मुख्य निवडणुक अधिकारी यांचे स्वीय सहाय्यक सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. सचिव माहिती व जन संपर्क यांचे स्वीय सहाय्यक सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. सचिव (साविस), यांचे स्वीय सहाय्यक सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. सहसचिव(अर्थसंकल्प), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१०. सर्व सहसचिव/उपसचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. सर्व अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. निवासी आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, नवी दिल्ली,
१३. उपायुक्त (सामान्य प्रशासन), विभागीय आयुक्त यांचे कार्यालय, पुणे
१४. कक्ष अधिकारी (अर्थ-३, अर्थ-१४ व व्यय - ४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१५. निवडनस्ती (कार्या-२५).